

Konsolidovaná výročná správa o činnosti za rok 2022

Zhrnutie

Konsolidovaná výročná správa o činnosti Agentúry Európskej únie pre azyl

Prijatá správnou radou v júni 2023

Zhrnutie

Rukopis bol dokončený v júni 2023

Za prípadné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii nenesie zodpovednosť ani agentúra Európskej únie pre azyl (EUAA), ani iná osoba, ktorá koná v jej mene.

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2023

PDF

ISBN 978-92-9403-352-9

doi: 10.2847/65606

BZ-05-23-200-SK-N

© Agentúra Európskej únie pre azyl (EUAA), 2023

Fotografia/ilustrácia na titulnej strane: EUAA, 2023

Reprodukcia je povolená pod podmienkou uvedenie zdroja. Na akékoľvek použitie alebo reprodukciu fotografií alebo iného materiálu, na ktoré sa nevzťahujú autorské práva agentúry EUAA, je potrebné získať povolenie priamo od držiteľov uvedených práv.

Obsah

I.	Úspechy v oblasti politiky.....	4
	Rok v skratke	4
	Hlavné výsledky	5
II.	Rozpočtové a finančné informácie.....	8
III.	Ľudské zdroje, vnútorná kontrola a hodnotenia	9

I. Úspechy v oblasti politiky

Rok v skratke

Sledovaný rok bol poznačený nevyprovokovanou komplexnou inváziou Ruska na Ukrajinu, ktorá sa začala 24. februára a spôsobila najväčšiu humanitárnu krízu v Európe od konca druhej svetovej vojny.

Rada 4. marca aktivovala smernicu o dočasnej ochrane, ktorá členským štátom umožnila poskytovať rýchlu a účinnú ochranu osobám utekajúcim pred vojnou na Ukrajine namiesto toho, aby sa uplatňovalo zdĺhavejšie konanie o azyle. Toto výnimočné opatrenie sa uplatnilo prvýkrát po viac ako 20 rokoch od prijatia smernice. Vychádzalo sa z predpokladu, že hromadný prílev osôb vysídlených z Ukrajiny by ohrozil efektívnosť azylového systému a mal by negatívny vplyv na osoby žiadajúce o ochranu.

Rada poverila Agentúru Európskej únie pre azyl (EUAA) spolu s Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex) a Agentúrou Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol), aby poskytovali operačnú podporu členským štátom, ktoré žiadajú o pomoc pri zvládaní tejto situácie, a to aj pokiaľ ide o vykonávanie smernice o dočasnej ochrane. Podľa údajov Eurostatu do konca roka 2022 získali dočasnú ochranu takmer 4 milióny osôb.

Vyhlásenie vymedzujúce *modus operandi* mechanizmu dobrovoľnej solidarity na podporu stredomorských členských štátov prvého vstupu, ktoré sú pod migračným tlakom, 22. júna podpísalo 18 členských štátov EÚ, Lichtenštajnsko, Nórsko a Švajčiarsko. Vyhlásenie, v ktorom sa uznalo prehĺbenie problémov v oblasti migrácie v dôsledku ruskej agresie voči Ukrajine, znamenalo významný pokrok v rámci Nového paktu Komisie o migrácii a azyle spolu s tým, že Rada v ten istý deň prijala mandáty na rokovania o nariadení Eurodac a nariadení o preverovaní.

Krajiny EÚ⁺¹ celkovo v roku 2022 dostali 996 000 žiadostí o azyl², čo je najvyšší počet od utečeneckej krízy v rokoch 2015 – 2016. Zvýšil sa migračný tlak na vonkajších hraniciach EÚ, najmä na západobalkánskej trase a trase cez centrálnu Stredozemie³.

Hlavnými krajinami pôvodu boli aj naďalej Sýria a Afganistan, ktoré spolu predstavovali viac ako štvrtinu (270 000) všetkých žiadostí podaných v roku 2022. Treťou krajinou pôvodu bolo Turecko s 58 000 žiadosťami, za ním nasledovali Venezuela (51 000 žiadostí) a Kolumbia (43 000 žiadostí).

V krajinách EÚ+ v roku 2022 podali maloletí bez sprievodu 42 000 žiadostí o azyl. Oproti predchádzajúcemu roku to predstavuje nárast o tri pätiny, pričom ide o najväčší počet od roku

---

¹ Medzi krajiny EÚ+ patrí 27 členských štátov Európskej únie, ako aj Island, Lichtenštajnsko, Nórsko a Švajčiarsko.

² Na základe údajov Eurostatu k 13. aprílu 2023. Ročné údaje pre Island sa odhadujú na základe súčtu mesačných údajov.

³ Podľa agentúry Frontex k 13. januáru 2023.

2016⁴. Takmer polovicu žiadostí podali Afganci, ktorí spolu so Sýrčanmi v krajinách EÚ+ predložili viac ako dve tretiny všetkých žiadostí maloletých bez sprievodu .

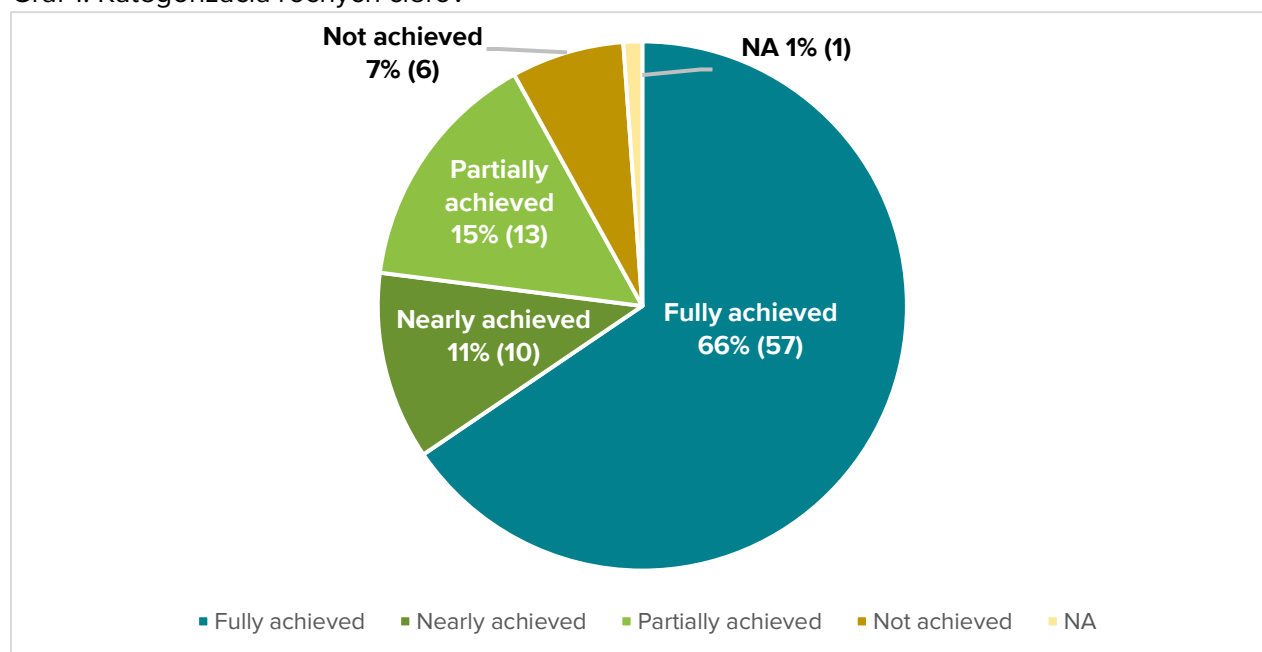
Azylové orgány krajín EÚ+ vydali v roku 2022 približne 646 000 rozhodnutí v konaniach na prvom stupni, čo je o pätinu viac ako v predchádzajúcom roku⁵. Počet žiadostí sa zvyšoval rýchlejšie. Z tohto dôvodu na konci roka 2022 čakalo na rozhodnutie v konaniach na prvom stupni 636 000 prípadov, čo je najvyšší počet od začiatku roka 2017⁶. Aj napriek zníženiu počtu prípadov na druhom a vyššom stupni čakalo preto na konci roka 2022 na rozhodnutie na všetkých stupňoch približne 899 000 žiadostí o azyl, t. j. takmer o pätinu viac ako rok predtým⁷.

Hlavné výsledky

V ročnom pracovnom programe agentúry, ktorý je podrobne opísaný v [jednotnom programovom dokumente na roky 2022 – 2024](#) a bol prijatý správnu radou 13. septembra 2022, sa stanovilo 87 ročných cieľov v šiestich oblastiach činnosti.

Ako sa ukazuje v nasledujúcom grafe, 67 cieľov bolo úplne alebo takmer splnených. Zo zvyšných 20 cieľov sa 13 splnilo čiastočne a 7 sa nespĺnilo z dôvodu operačných obmedzení, zmeny priorit v dôsledku útočnej vojny Ruska voči Ukrajine a zvýšeného pracovného zaťaženia v súvislosti so vstupom nového mandátu do platnosti.

Graf 1: Kategorizácia ročných cieľov*

* Údaje sú zaokrúhlené na najbližšie číslo.

⁴ Na základe údajov Eurostatu k 13. aprílu 2023. Údaje o Islande neboli k dispozícii.

⁵ Na základe údajov Eurostatu k 13. aprílu 2023.

⁶ Na základe údajov systému včasného varovania a pripravenosti agentúry EUAA, ktoré sú predbežné.

⁷ Na základe údajov Eurostatu k 13. aprílu 2023.

Not achieved 7%	Splnené 7 %
Partially achieved 15% (13)	Čiastočne splnené 15 % (13)
Nearly achieved 11% (10)	Takmer splnené 11 % (10)
Fully achieved 66% (57)	Splnené v plnej miere 66 % (57)
NA 1% (1)	Nerelevantné 1% (1)

Ďalšie informácie o ročných cieľoch, dôvodoch ich splnenia (alebo nespĺnenia) a stave príslušných ukazovateľov sú uvedené v úplnej správe.

V spojitosti s výnimočnou situáciou spôsobenou vojenskou agresiou voči Ukrajine prešla agentúra vnútornou reorganizáciou, ktorá bola potrebná na naplnenie posilneného mandátu vyplývajúceho z nadobudnutia účinnosti nariadenia o EUAA. V rámci špecializovaného programu prechodu sa koordinovalo množstvo zmien, ktoré vyplynuli z nového nariadenia, a realizovalo sa deväť projektov týkajúcich sa stanovenia nových úloh a funkcií.

EUAA v roku 2022 rozšírila svoju operačnú a technickú pomoc. Na účely vyslania podporných azylových tímov bola vytvorená rezervná skupina v oblasti azylu, ktorá do konca decembra zahŕňala viac ako 300 expertov z 21 členských štátov.

V máji agentúra prvýkrát vo svojej histórii vyslala svojich zamestnancov do krajiny mimo EÚ, a to do Moldavska. Na základe žiadosti Komisie agentúra podporila program dobrovoľného presunu. V rámci neho pomohla osobám utekajúcim pred vojnou na Ukrajine premiestniť sa do Európy a požiadať o dočasnú ochranu. Na žiadosť príslušných vnútroštátnych orgánov agentúra počas sledovaného roka realizovala operačné plány v 14 členských štátoch, čím rozšírila svoje operácie do ďalších šiestich krajín EÚ⁸.

V roku 2022 agentúra poskytla podporu v prípade približne 48 300 registrácií na účely medzinárodnej ochrany na Cypre, v Grécku, na Malte a v Taliansku a v prípade viac ako 49 000 registrácií na účely dočasnej ochrany na Cypre, v Grécku, na Malte, v Rumunsku a Taliansku. Naďalej pomáhala Cypru, Grécku a Malte pri určovaní postavenia v konaniach na prvom stupni, pričom vykonala približne 19 700 pohovorov a vypracovala približne 8 000 záverečných poznámok.

Agentúra pokračovala v rozširovaní európskeho vzdelávacieho programu v oblasti azylu a poskytovaní odbornej prípravy vnútroštátnym správnyim orgánom a pracovníkom vyslaným v rámci operačných plánov. Na svoje kurzy odbornej prípravy EUAA zaevidovala takmer 9 000 účastníkov, z toho bolo 160 úradníkov z tretích krajín. Okrem toho sa takmer 600 záujemcov zúčastnilo na odbornej príprave školiteľov agentúry.

Medzi krajinami EÚ+ sa podporovala praktická spolupráca v otázkach azylu, a to prostredníctvom širokej škály činností a produktov realizovaných v rámci tematických sietí agentúry .

---

⁸ V roku 2022 začala agentúra svoju činnosť v Bulharsku, Česku, Holandsku, Rakúsku, Rumunsku a Slovinsku, pričom operačná a technická pomoc sa už poskytovala Belgicku, Cypru, Grécku, Litve, Lotyšsku, Malte, Španielsku a Taliansku.

Vytvorilo sa takmer 3 000 strán dokumentov s informáciami o krajine pôvodu a vybavilo sa viac ako 1 000 individuálnych žiadostí o lekárske informácie, ktoré boli prístupné online na webovom portáli s lekárske informáciami o krajine pôvodu s obmedzeným prístupom. Uverejnilo sa nové usmernenie pre Somálsko a aktualizovali sa usmernenia pre Afganistan a Irak. Agentúra vypracovala viac situačných analýz, a to aj v dôsledku nelegálnej komplexnej invázie Ruska na Ukrajinu a začatia operácií v nových krajinách. Pokračovala vo vývoji, šírení a propagácii operačných noriem, ukazovateľov, usmernení a osvedčených postupov.

Na podporných činnostiach agentúry v oblasti súdnictva, ktoré sa zameriavali na špecializované témy medzinárodnej ochrany sa v roku 2022 zúčastnilo bezprecedentných 576 členov súdov a tribunálov. Všetky činnosti sa organizovali s aktívnou podporou skupiny justičných expertov agentúry, ktorá sa v roku 2022 rozrástla o jednu tretinu, t. j. celkovo na 99 členov.

Konzultačné fórum EUAA sa obnovilo v júni 2022, pričom prijalo nový súbor pravidiel podľa nariadenia o EUAA. V nadväznosti na výzvu na vyjadrenie záujmu, ktorú uverejnila občianska spoločnosť a iné relevantné organizácie, sa členmi novozaloženého fóra do konca decembra stalo viac ako 100 záujemcov.

Agentúra sa naďalej intenzívne zapájala do vonkajšieho rozmeru spoločného európskeho azylového systému (CEAS). Zariadenie na podporu presídľovania v Istanbule podporilo 2 585 osôb prostredníctvom 13 výberových misií a 3 misií pred odchodom zo šiestich krajín EÚ+. Okrem toho v roku 2022 toto zariadenie prvýkrát pomáhalo pri vykonávaní posúdení zdravotného stavu utečencov v mene krajiny EÚ+ (Švajčiarsko). EUAA tiež potvrdila svoju podporu tureckému predsedníctvu pri budovaní kapacít v oblasti riadenia migrácie.

Agentúra pomáhala krajinám západného Balkánu tým, že zaistila budovanie inštitucionálnych kapacít, odbornú prípravu a školenia na pracovisku týkajúce sa základných azylových konaní v Albánsku, Bosne a Hercegovine, Kosove⁹, Čiernej Hore, Severnom Macedónsku a Srbsku. Pokračovalo sa vo vykonávaní plánu EUAA – Egypt a organizovali sa podporné činnosti s účasťou Nigeru a všetkých severoafrických krajín s cieľom vytvoriť sieť odborníkov z praxe.

Reorganizácia, ktorá nasledovala po vstupe nového mandátu do platnosti, bola podporená systémom vnútornej kontroly agentúry. EUAA zlepšila svoju schopnosť identifikovať riziká vyplývajúce z nárastu operačných činností, finančných a ľudských zdrojov, stanovíť ich prioritu a riadiť ich.

V nadväznosti na pozitívny trend z predchádzajúcich rokov, agentúra v roku 2022 ešte viac znížila percentuálny podiel oneskorených platieb, ako aj pomer počtu a hodnoty výnimiek a prípadov nedodržania predpisov v porovnaní s celkovým rozpočtom. Z 15 nevyriešených pripomienok, ktoré v predchádzajúcich rokoch vzniesol Európsky dvor audítorov, bolo 10 uzavretých a 4 boli interne vyhodnotené ako dokončené.

---

⁹ Toto označenie nemá vplyv na stanoviská k štatútu a je v súlade s rezolúciou Bezpečnostnej rady OSN č. 1244 o situácii v Kosove a s poradným stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

II. Rozpočtové a finančné informácie

Rozpočet EUAA na rok 2022 pôvodne prijala správna rada 25. októbra 2021 ako súčasť jednotného programového dokumentu na roky 2022 – 2024.

Po tom, ako bol 24. novembra 2021 prijatý všeobecný rozpočet EÚ na rozpočtový rok 2022, prijala správna rada 20. decembra 2021 prvú revíziu jednotného programového dokumentu na roky 2022 – 2024, ktorou sa rozpočet agentúry zvýšil o 380 000 EUR, čím dosiahol 171,78 mil. EUR.

Správna rada následne prijala dva opravné rozpočty.

Prvá oprava z 13. septembra 2022 zahŕňala tieto prvky:

- dodatočnú dotáciu EÚ vo výške 12 miliónov EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch a 6 miliónov EUR v platobných rozpočtových prostriedkoch na riešenie zvýšených potrieb, ktoré vznikli v dôsledku komplexnej invázie Ruska na Ukrajinu;
- druhú splátku dobrovoľného príspevku Dánska na realizáciu plánu spolupráce s Egyptom vo výške 94 063 EUR (700 000 DKK);
- prvé predbežné financovanie podľa dohody o príspevku podpísanej s Komisiou v rámci fázy III nástroja predvstupovej pomoci vo výške 2 968 129 EUR.

Druhou opravou z 29. novembra 2022 sa znížili platobné rozpočtové prostriedky o 12 miliónov EUR z dôvodu nepredvídaných oneskorení pri realizácii niektorých operačných plánov, pri vysielaní expertov a pri fakturácii tlmočnických služieb.

Konečný opravný rozpočet agentúry na rok 2022 dosahoval 168 842 192 EUR.

Príjmy v roku 2022

Hlavný zdroj príjmov v roku 2022 predstavoval príspevok EÚ.

Vonkajšie pripísané príjmy v roku 2022 pozostávali z príspevkov pochádzajúcich:

- od pridružených krajín, konkrétne Nórska, Švajčiarska a Lichtenštajnska;
- z dohody o grante a dohody o príspevku podpísanej s Komisiou;
- z priamych dobrovoľných príspevkov členských štátov na regionálny pilotný projekt EUAA pre Severnú Afriku a Niger a na plán spolupráce s Egyptom.

Celková miera plnenia rozpočtu (všetky zdroje finančných prostriedkov)

V roku 2022 agentúra použila 96 % viazaných rozpočtových prostriedkov, čím prekročila svoj cieľ príslušného monitorovacieho ukazovateľa správy a riadenia vo výške 95 %, a realizovala 90 % platobných rozpočtových prostriedkov, čo je v súlade so zodpovedajúcim cieľom.

III. Ľudské zdroje, vnútorná kontrola a hodnotenia

Ľudské zdroje

Agentúre bolo pridelených 90 krátkodobých (dvojročných) pracovných miest pre zmluvných zamestnancov s cieľom podporiť neustále sa rozširujúce operačné úlohy, ktoré súvisia s dôsledkami útočnej vojny Ruska voči Ukrajine.

Plán pracovných miest, t. j. zoznam dočasných pracovných miest podľa platovej triedy a funkčnej skupiny, ktoré boli schválené v rámci limitov rozpočtu, zostal relatívne stabilný. V porovnaní s rokom 2021 získala agentúra päť ďalších pracovných miest, čím sa celkový počet schválených pracovných miest pre dočasných zamestnancov zvýšil na 371. Miera obsadenosti plánu pracovných miest na konci roka dosahovala 90 %.

Celková ročná fluktuácia, t. j. percentuálny podiel zamestnancov (vrátane krátkodobých zmluvných zamestnancov pre operačné činnosti, zmluvných zamestnancov financovaných v rámci projektov a vyslaných národných expertov), ktorí opustili agentúru v roku 2022, dosiahla 12 % v porovnaní s 6,6 % v roku 2021. Agentúra skúma príčiny vysokej fluktuácie, ktorá môže byť dôsledkom rôznych faktorov vrátane krátkeho trvania zmlúv, geografického umiestnenia ústredia agentúry EUAA alebo konkurenčného trhu práce.

Vnútorné kontroly

Na základe dokumentu COSO¹⁰ 2013 Internal Control - Integrated Framework (Vnútorná kontrola - integrovaný rámec) správna rada [21. decembra 2018](#) prijala rámec vnútornej kontroly agentúry. V roku 2022 agentúra posúdila 17 svojich zásad vnútornej kontroly a dospela k záveru, že sú buď účinné (sedem), alebo v plnej miere účinné (desať). Všetky zásady sú preto uplatňované a fungujú, zatiaľ čo stále pretrvávajú mierne alebo menšie nedostatky, ktoré si vyžadujú určité zlepšenia.

Audity

Útvar pre vnútorný audit (IAS) Komisie vykonal v roku 2022 audit na úrovni viacerých subjektov týkajúci sa koordinácie medzi GR HOME a decentralizovanými agentúrami EÚ a služobnú cestu na účely zistenia potrebných údajov.

Európsky dvor audítorov (ECA) nevydal v roku 2022 vo svojej audítorskej správe za rozpočtový rok 2021 žiadne nové pripomienky.

¹⁰ [Výbor sponzorských organizácií komisie Treadway](#).

Hodnotenia

EUAA vykonáva interné alebo externé hodnotenia v polovici obdobia a hodnotenia *ex post* ohľadne programov a činností, ktoré si vyžadujú značné výdavky. V roku 2022 bolo uzavretých štrnásť hodnotení, čo je najvyšší počet za posledných osem rokov.

Vedenie agentúry po analýze každej hodnotiacej správy schváli plán reakcie na odporúčania hodnotiteľov.

Na konci roka 2022 sa agentúra zapojila do implementácie odporúčaní vyplývajúcich z 18 hodnotení.

Publications Office
of the European Union

